

افت تجارت جهانی پس از شیوع کووید-۱۹

اتاق بازرگانی، صنایع، معادن و کشاورزی تهران
معاونت بررسی‌های اقتصادی

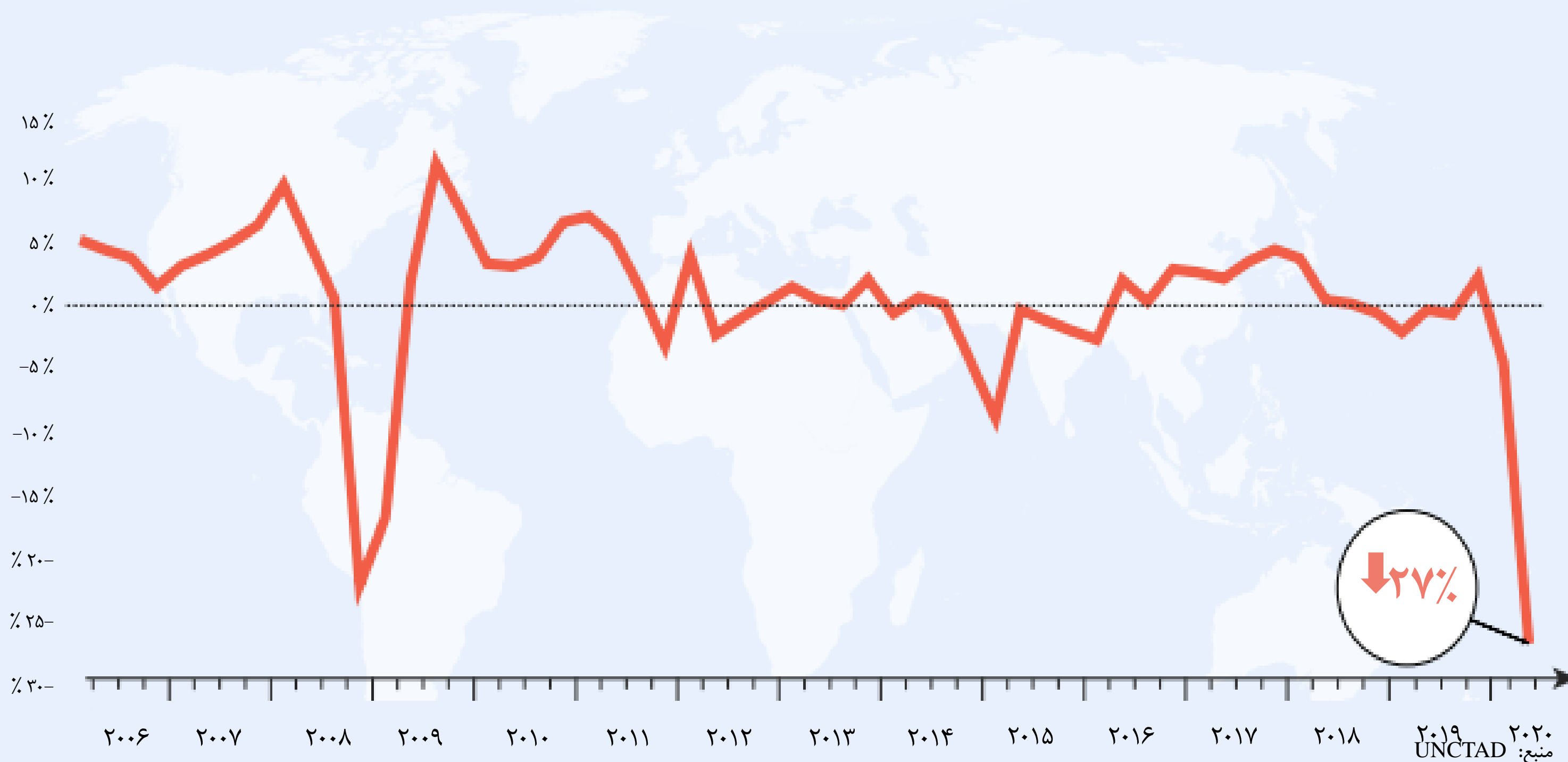
تهیه شده توسط فروغ کریمی امیرکیاسر
تیر ۱۳۹۹

اثر بحران کووید-۱۹ بر تجارت

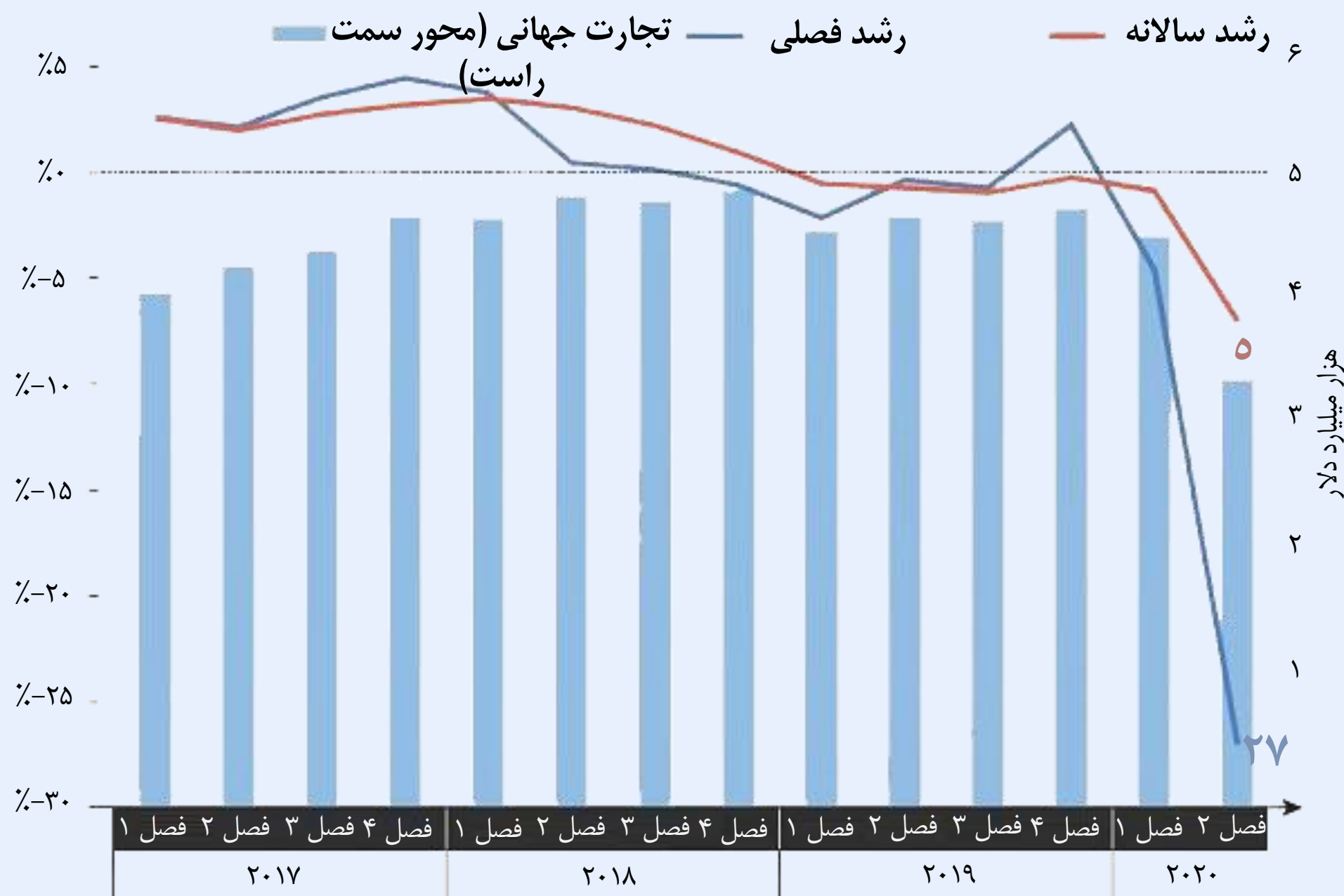
افت ارزش تجارت جهانی ناشی از کووید-۱۹ نسبت به بحران مالی ۲۰۰۸-۰۹ شدیدتر بوده است...

افت شدید تجارت کالایی در سال ۲۰۲۰

تجارت کالا در سال ۲۰۲۰

منبع: UNCTAD
آمارهای فصل دوم برآورد شده‌اند.

براساس آمارهای آنکتاد، تجارت کالایی جهان در فصل نخست سال ۲۰۲۰، با افت ۵ درصدی نسبت به فصل قبل همراه بوده و طبق برآوردها در فصل دوم ۲۰۲۰، این افت به ۲۷ درصد رسیده است.

براساس پیش‌بینی‌های آنکتاد، در سال ۲۰۲۰، تجارت کالایی جهان با افت ۲۰ درصدی نسبت به سال قبل مواجه خواهد شد. این پیش‌بینی با برآوردهای سازمان تجارت جهانی که افت تجارت جهان در سال ۲۰۲۰ را بین ۱۳ تا ۳۲ درصد پیش‌بینی کرده بود، مطابقت دارد.

کمیسیون اروپا نیز پیش‌بینی کرده که تجارت اتحادیه اروپا (۲۷) در سال ۲۰۲۰ بین ۱۰ درصد تا ۱۶ درصد افت کند.

کشورها چگونه این بحران را سپری می کنند؟

آمارهای برخی از اقتصادهای بزرگ، تصویر تاریکی از تجارت جهان را نشان می دهد. طبق آمارها، افت تجارت در ماههای آوریل و مه ۲۰۲۰، بیشتر شده است. با این حال، به استثنای دو ماه نخست سال، به نظر می رسد اقتصاد چین این دوران را بهتر از سایر اقتصادها سپری کرده است. اتحادیه اروپا در ماه مارس ۲۰۲۰ با کاهش ۱۳ درصدی در صادرات و واردات کالا نسبت به مدت مشابه سال گذشته، خود مواجه شده و در آمریکا نیز با اینکه طی سه ماه نخست سال ۲۰۲۰، افت صادرات و واردات تک رقمی بوده، در ماه مارس افت واردات آن به ۲۱ درصد و افت صادرات آن به ۲۹ درصد تشدید شده است.

تاثیر این بحران بر تجارت کره جنوبی نیز شدید بوده بطوریکه در ماه آوریل و مه این سال، افت واردات آن به ترتیب به ۱۶ درصد و ۲۱ درصد و افت صادرات آن به ترتیب به ۲۵ درصد و ۲۰ درصد رسیده است.

صادرات و واردات ژاپن در آوریل و مه ۲۰۲۰، نیز افت قابل توجهی را تجربه کرده است. در آوریل افت واردات ژاپن معادل ۲۱ درصد و افت صادرات آن معادل ۲۶ درصد ثبت شده است.

کشورها چگونه این بحران را سپری می کنند؟

تاثیر کووید-۱۹ بر واردات و صادرات اقتصادهای بزرگ، از ژانویه تا مه ۲۰۲۰
رشد نسبت به ماه مشابه سال قبل (درصد)

ماه	ژانویه	فوریه	مارس	آوریل	واردات	
					کاهش ↓	افزایش ↑
↓ ۸٪	↓ ۷٪	↓ ۱۰٪	۰٪	↓ ۱۴٪	چین	
	↓ ۴٪	↓ ۵٪	↓ ۱۳٪		اتحادیه اروپا	
↓ ۲۱٪	↓ ۴٪	↓ ۱۴٪	↓ ۲٪	↓ ۴٪	ژاپن	
↓ ۲۱٪	↓ ۵٪	↑ ۲٪	۰٪	↓ ۱۶٪	جمهوری کره	
	↓ ۴٪	↓ ۴٪	↓ ۷٪	↓ ۲۱٪	آمریکا	
ماه	ژانویه	فوریه	مارس	آوریل	صادرات	
↓ ۸٪	↓ ۲۲٪	↓ ۱۰٪	↓ ۷٪	↑ ۳٪	چین	
	↓ ۳٪	↓ ۳٪	↓ ۱۳٪		اتحادیه اروپا	
↓ ۲۶٪	↓ ۳٪	↓ ۱٪	↓ ۹٪	↓ ۱۹٪	ژاپن	
↓ ۲۰٪	↓ ۷٪	↑ ۴٪	↓ ۱٪	↓ ۲۵٪	جمهوری کره	
	۰٪	↑ ۱٪	↓ ۹٪	↓ ۲۹٪	آمریکا	

منبع: UNCTAD

کاهش تجارت در کشورهای در حال توسعه

در ادامه کاهش تجارت بین‌المللی در فصل نخست سال ۲۰۲۰، در آوریل تجارت، افت قابل ملاحظه‌ای را تجربه کرده است. این روند برای کشورهای در حال توسعه و توسعه یافته مشاهده شده است. اگرچه، به نظر می‌رسد در آوریل، تجارت در کشورهای در حال توسعه نسبت به کشورهای توسعه یافته کاهش شدیدتری داشته است. این امر بخصوص برای واردات چشم‌گیر است. برای کشورهای در حال توسعه، با اینکه کاهش صادرات به دلیل افت تقاضا در بازار مقصد بوده، اما افت واردات ممکن است تنها ناشی از کاهش تقاضا نباشد و تغییرات نرخ ارز، نگرانی در مورد بدهی و کمبود ارز خارجی، در آن دخیل باشند.

تجارت بین کشورهای در حال توسعه در آوریل ۲۰۲۰ به شدت کاهش یافته است. داده‌های اولیه برای آوریل این سال نشان می‌دهد که بیشترین کاهش مربوط به آسیای جنوبی و خاورمیانه است که کاهش تجارت بیش از ۴۰ درصدی را ثبت کرده‌اند.

کشورهای در حال توسعه در آوریل با کاهش شدید تجارت همراه بوده‌اند - درصد

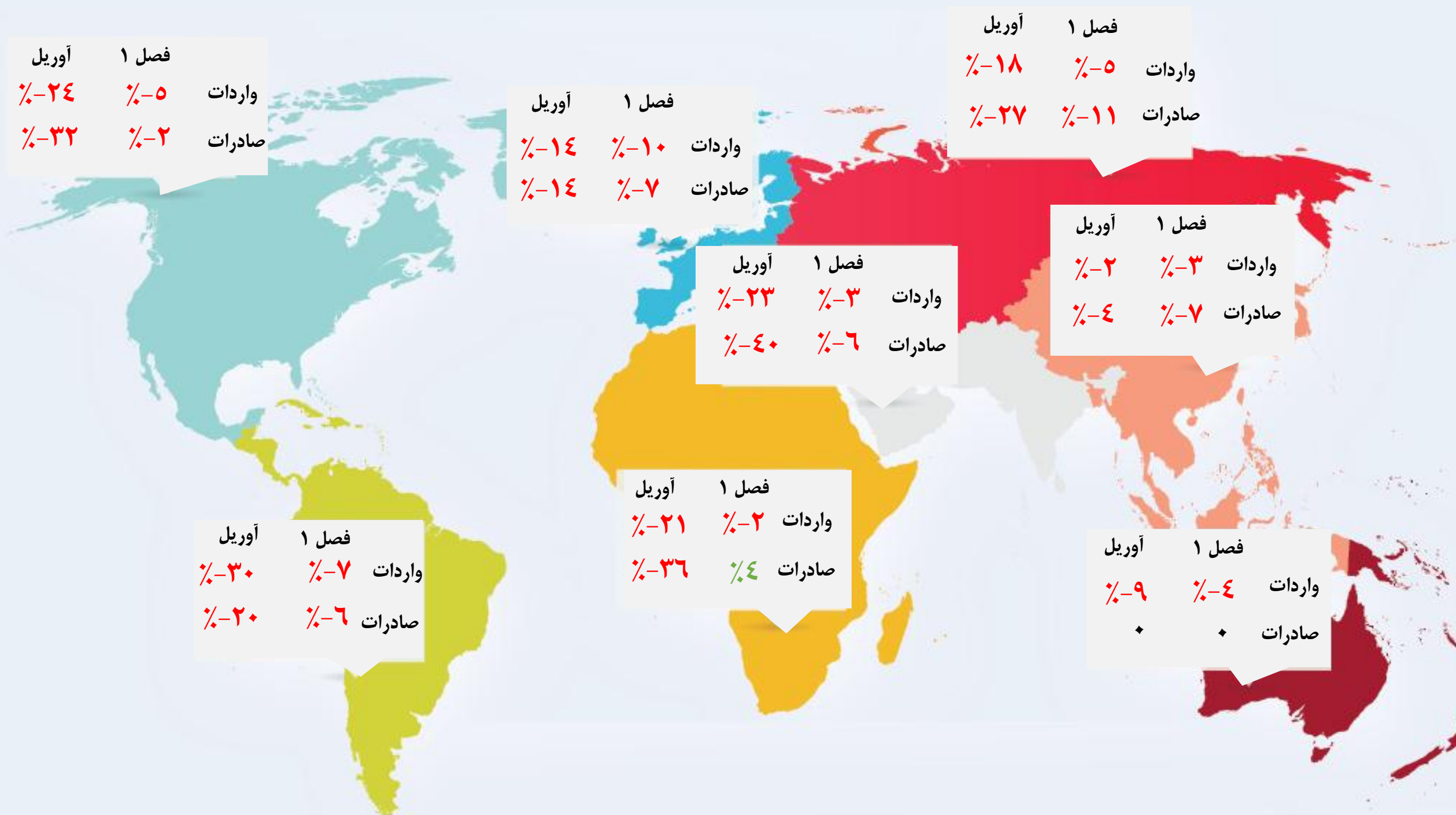
آوریل ۲۰۲۰		فصل اول ۲۰۲۰		
صادرات	واردات	صادرات	واردات	
↓ ۱۴	↓ ۱۰	↓ ۳	↓ ۶	کشورهای توسعه یافته
↓ ۱۸	↓ ۱۹	↓ ۷	↓ ۲	کشورهای در حال توسعه
↓ ۱۴		↓ ۲		تجارت بین کشورهای در حال توسعه

روند تجارت در مناطق جهان

هیچ منطقه‌ای از کاهش تجارت بین‌المللی در امان نمانده است. با این وجود، به نظر می‌رسد تجارت در آسیای شرقی و اقیانوسیه وضعیت بهتری نسبت به سایر مناطق داشته‌اند. افت تجارت در این منطقه هم در فصل نخست و هم در ماه آوریل ۲۰۲۰ تک رقمی مانده است. این در حالی است که کاهش تجارت در آوریل در سایر مناطق بسیار قابل توجه بوده است.

تجارت در همه مناطق، به استثنای شرق آسیا و اقیانوسیه با افت شدیدی همراه شده است - سال ۲۰۲۰

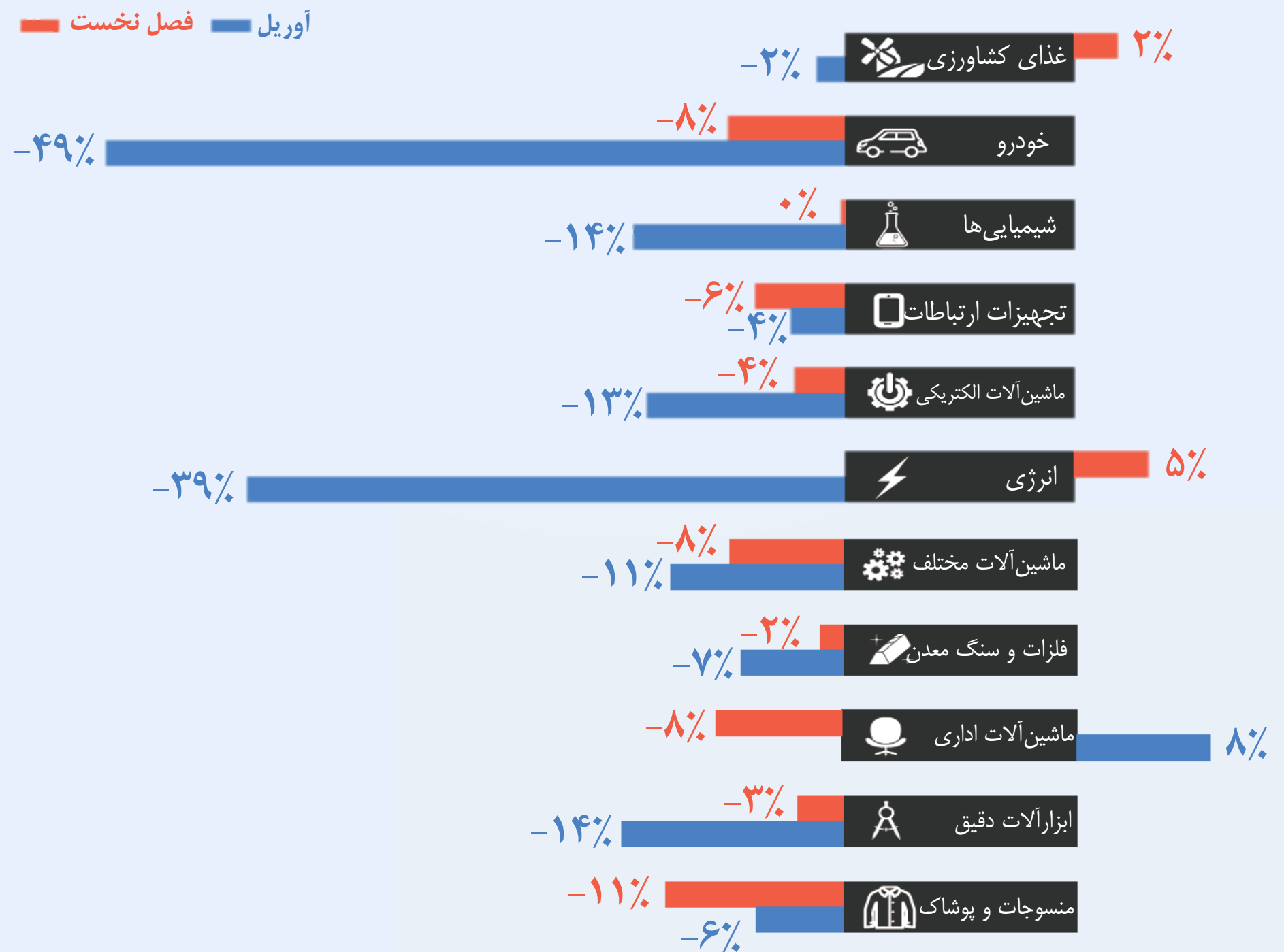

تجارت جهانی در گروه‌های محصولی

تجارت در گروه‌ها در سال ۲۰۲۰: خودرو و محصولات مرتبط با صنعت انرژی با افت شدیدی مواجه شده‌اند

درصد تغییر نسبت به مدت مشابه سال گذشته

اختلال‌های ایجاد شده بر اثر کووید-۱۹، برخی بخش‌ها را بیشتر تحت تاثیر قرار داده است. در فصل نخست ۲۰۲۰، تجارت گروه کالایی «پوشاک و نساجی» افت ۱۲ درصدی را تجربه کرده‌اند؛ در حالی که گروه «ماشین‌آلات اداری» و «خودرو» ۸ درصد کاهش داشته‌اند. در عین حال، طی این مدت، بخش «غذای کشاورزی» رشد ۲ درصدی را شاهد بوده است.

آمارهای تجارت در آوریل حاکی از افت شدید به ترتیب حدود ۴۰ درصدی و ۵۰ درصدی تجارت در گروه کالایی «انرژی» و «خودرو» است. کمترین کاهش یا افزایش تجارت مربوط به گروه «غذای کشاورزی» بوده است.

تجارت جهانی تجهیزات پزشکی

یکی از اثرات پاندمی کووید-۱۹ افزایش تقاضا برای کالاها و تجهیزات پزشکی مانند ونتیلاتور، مانیتور، دماسنج، ضد عفونی کننده دست، ماسک‌های محافظ و پوشاک پزشکی بوده است. آمارها نشان می‌دهد تجارت بین‌المللی نقش مهمی در پوشش جهانی این تقاضا داشته است. با اینکه تجارت جهانی این اقلام در آغاز پاندمی کاهش داشت، اما در ماه‌های فوریه و مارس ۲۰۲۰ افزایش داشت و در آوریل تقریباً دو برابر شده است.

تجارت محصولات پزشکی مرتبط با کووید-۱۹ در سال ۲۰۲۰

کل	آمریکا		اتحادیه اروپا		چین		کاهش ↓ افزایش ↑
	صادرات	واردات	صادرات	واردات	صادرات	واردات	
۱۳,۰۰۱	۲,۳۴۰	۳,۱۶۱	۱,۸۲۱	۱,۷۲۸	۴,۵۵۰	۳,۳۵۲	ژانویه
↓ ۴%	↑ ۶%	↓ ۴%	↑ ۷%	↑ ۳%	↓ ۱۵%	↑ ۴۷%	
۱۲,۹۳۸	۲,۵۰۶	۲,۹۳۶	۲,۰۶۹	۱,۴۷۷	۳,۷۴۶	۲,۰۳۰	فوریه
↑ ۱۳%	↑ ۱۴%	↓ ۳%	↑ ۱۹%	↓ ۳%	↑ ۲۹%	↑ ۴۱%	
۱۵,۶۱۶	۲,۷۳۹	۳,۰۹۲	۲,۰۶۴	۱,۹۴۵	۱۲,۹۳۱	۱,۶۱۳	مارس
↑ ۱۳%	↑ ۲%	↓ ۳%	↑ ۴%	↑ ۲۱%	↑ ۳۸%	↑ ۱۵%	
۲۱,۶۳۶	۱,۸۶۱	۵,۲۳۴	xxx	xxx	۱۲,۹۳۱	۱,۶۱۳	آوریل
↑ ۱۱۶%	↓ ۲۱%	۵۹%	xxx	xxx	↑ ۳۸%	↑ ۱۵%	

تغییرات تجارت برخی کشورها

تغییرات تجارت کالایی در فصل نخست و ماه آوریل ۲۰۲۰
نسبت به مدت مشابه سال گذشته - درصد

